

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Sørreide

Oslo, 17. mars 2022

**Departementets uttalelse til representantforslag Dok 8:120 S (2021-2022) -
representantforslag fra representantene Melby, Elvestuen, Høgestøl og Bjørlo**

Jeg viser til Utenriks- og forsvarskomiteens brev av 8. mars der det bes om Utenriksdepartementets uttalelse til Dokument 8:120 S (2021–2022) fra representantene Guri Melby, Ola Elvestuen, Sofie Høgestøl og Alfred Jens Bjørlo om ekstraordinær støtte til Ukrainas frihetskamp.

Russlands storstilte militære overfall på Ukraina 24. februar var et sjokkerende angrep ikke bare på et demokratisk lands suverenitet, men også på europeisk sikkerhet og folkeretten. Russland har startet den største krigen på europeisk jord siden 1945 og har utløst en humanitær krise av ufattelig omfang. Statsministerens redegjørelse for Stortinget 3. mars om krigen i Ukraina og den påfølgende debatten viste at det er tverrpolitisk enighet på Stortinget om situasjonsforståelsen.

Jeg deler representantenes syn om at Norge har både et moralsk ansvar og sterk interesse av å bidra til å stoppe den russiske invasjonen og sikre Ukrainas suverenitet. Det innebærer at Norge både må reagere overfor Russland og bidra med støtte til Ukraina. Begge formål oppnås mest effektivt når allierte og likesinnede står sammen. Vi er i denne situasjonen vitne til et imponerende samhold både innenfor NATO og EU. Vi ser også en vesentlig styrking av samarbeid mellom NATO og EU, og med tredjeland. Norge har hittil sluttet seg til alle EUs restriktive tiltak mot Russland.

Norge har også iverksatt andre tiltak. Finansdepartementet ba allerede 28. februar Norges Bank om umiddelbart å fryse alle investeringene Statens pensjonsfond utland (SPU) har i Russland. Banken er også bedt om å utarbeide en plan for å selge fondet helt ut av det russiske markedet. Norge har sendt forsvarsmateriell til Ukraina, og regjeringen har besluttet å bidra med to milliarder kroner for å bøte på konsekvensene av Russlands angrepskrig mot Ukraina. Eventuelle ytterligere bidrag vil regjeringen komme tilbake til i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Russlands angrepskrig mot Ukraina er av et omfang Europa ikke har sett siden andre verdenskrig. I denne ekstraordinære situasjonen har Norge donert hjelmer,

beskyttelsesvester og panservernvåpen til Ukraina. Regjeringen vurderer fortløpende videre støtte, inkludert nye donasjoner av forsvarsmateriell og våpen eller midler Ukraina kan anskaffe våpen for. I denne forbindelse vurderes også muligheten for bidrag gjennom European Peace Facility. Jeg vil holde Stortinget orientert på egnet måte om regjeringens videre håndtering av disse spørsmålene.

Norge har over tid hatt dialog med Ukraina, samt med nærstående og allierte land, om styrking av ukrainske cyberkapasiteter. Norge har blant annet støttet Ukrainas søknad om å få delta ved det NATO-akkrediterte cyberforsvarssenteret i Tallinn. Vi skal fortsette dialogen med Ukraina og med nærstående stater for å se nærmere på muligheter for å støtte Ukrainas digitale forsvarsevne og motstandsdyktighet. Norge holder tett kontakt med allierte om informasjonsdeling med Ukraina.

Jeg har konferert med finansministeren angående forslaget om å forby norske banker og andre finansielle institusjoner å opptre som korrespondentbank for samtlige russiske banker og finansinstitusjoner. Dette vil innebære at det blir vanskeligere å gjennomføre transaksjoner som er lovlige etter EUs sanksjonsregelverk. Norske sanksjoner som ikke sammenfaller med EUs sanksjoner, vil komplisere regelverket og etterlevelsen for norske banker og andre foretak. Det er også usikkert om et slikt norsk forbud vil kunne innføres med hjemmel i sanksjonsloven, ettersom den forutsetter «bred internasjonal oppslutning» om sanksjonene.

Jeg har konferert med olje- og energiministeren angående forslaget om å stenge russiske selskaper ute fra norsk sokkel og med finansministeren om leterefusjonsordningen.

Den siste tillatelsen et russisk selskap hadde andeler i, er oppgitt fra 17. mars 2022. Ingen russiske selskaper har således lenger aktivitet i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke aktuelt for regjeringen å gi adgang for russiske selskaper i utvinningstillatelser på norsk sokkel.

Skatteetaten vil fryse utbetalinger av leterefusjon dersom de rammes av sanksjonene Norge har sluttet seg til.

EU har foreløpig ikke vedtatt forbud mot havneanløp for skip som er eid, kontrollert eller drevet av personer knyttet til Russland. Jeg anser det per i dag ikke aktuelt for Norge ensidig å innføre et forbud mot slike havneanløp. Det er heller ikke hjemmel i norsk lovgivning for å innføre et ensidig forbud mot havneanløp.

Jeg vil videre understreke at selv om EU skulle vedta et forbud mot havneanløp, må Norge gjøre en selvstendig vurdering. Norges situasjon skiller seg fra EUs på fiskeriområdet på grunn av felles norsk-russiske bestander og gjensidig soneadgang. Det er også andre hensyn som må ivaretas, som Norges behov for kystvaktssamarbeid og samarbeid om søk og redning, samt miljøberedskap.

Med vennlig hilsen

Anniken Huitfeldt